

**T.C.
YARGITAY
12. HUKUK DAİRESİ**

**ESAS NO : 2022/9143
KARAR NO : 2022/9318
K. TARİHİ : 26.09.2022**

... Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlar Kurulu'nun 18/07/2022 tarih ve 2022/4 Uyuşmazlık Esas - 2022/4 Uyuşmazlık Karar sayılı başvurusunda; ... Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi ile ... Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin benzer olayda verdikleri kesin nitelikteki kararları arasında uyuşmazlık bulunduğundan bahisle bu uyuşmazlığın 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un "Başkanlar Kurulunun Görevleri" başlıklı 35/1-3 maddesi kapsamında giderilmesinin talep edildiği anlaşılmıştır.

... Bölge Adliye Mahkemesi 4 . Hukuk Dairesi'nin 2022/611 E. - 2022/1297 K. sayılı dosyasının incelenmesinde;

20/08/2020 tarihli arabuluculuk tutanağına icra edilebilirlik şerhi verilmesinin talep edildiği, ilk derece mahkemesince anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olduğu gerekçesiyle uzlaşma belgesine icra edilebilirlik şerhinin verilmesine karar verildiği, işbu karara karşı yapılan istinaf başvurusu sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince; istinaf başvurusunun esastan reddine, “kesin” olarak karar verildiği görülmüştür.

Aynı belgeye ilişkin olarak, ... Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin 2022/438 Esas - 2022/567 K. sayılı dosyasının incelenmesinde;

İcra edilebilirlik şerhi verilen 20/08/2020 tarihli arabuluculuk tutanağına dayanılarak yapılan takibin iptali istemiyle şikayette bulunulduğu, ilk derece mahkemesince arabuluculuk tutanağının eda hükmü içermediğinden ilamlı takibe konu edilemeyeceği gerekçesiyle takibin iptaline karar verildiği, işbu karara karşı yapılan istinaf başvurusu sonucunda Bölge Adliye Mahkemesince; ilk derece mahkemesi kararında usule ve esasa ilişkin herhangi bir aykırılığın bulunmadığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verildiği anlaşılmıştır.

Bahsi geçen Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairelerinin kesin kararları arasındaki uyuşmazlık, icra edilebilirlik şerhi taşıyan 20/08/2020 tarihli arabuluculuk tutanağının ilamlı takibe konu edilip edilemeyeceğine ilişkindir.

Alacaklının, ilamlı icra takibi yapabilmesi için, elinde bir mahkeme ilamı veya kanunların mahkeme ilamı niteliğinde saydığı bir belgenin bulunması gerekir.

Mahkeme kararının taraflardan her birine verilen hüküm nüshasına ilam denir. “İlamın icra edilebilmesi için yargılamaya son vermesi ve uyuşmazlığı esastan çözümlemesi yeterli değildir.

Ayrıca, onun cebri icraya elverişli bir nitelik taşıması gerekir. İlamın cebri icraya elverişli bir nitelik kazanabilmesi ise, onun ‘verme’, ‘yapma’ ya da ‘yapmama’ şeklinde belirtilen bir eda emrini içermesine bağlıdır... Buna karşılık, bir eda emrini içermeyip, sadece bir hukuki ilişkinin varlığını ya da yokluğunu tespit eden ilamlarla, yeni bir hukuki durum yaratan veya var olan bir hukuki durumu ortadan kaldıran ya da onu değiştiren ilamlar, nitelik itibarıyla cebri icraya elverişli değildirler...” (TANRIVERDİ, S. İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi, 1996, s: 43)

Ayrıca belirtelim ki; edaya ilişkin ilamın icra edilebilecek kısmı “*hüküm fıkrası*” dır. Bunun dışındaki kısımlar –örneğin gerekçede belirtilen kısımlar icra edilemezler. İcra dairesi de ilamların hüküm bölümünü aynen infazla görevlidir. **Ne icra dairesi ve ne de icra mahkemesi, hükümde yer almayan bir hususta yorum yoluyla sonuca gidemez.**

İlamdan başka açık kanun hükümleriyle bazı belgeler ilam niteliğinde kabul edilmiştir. İlam niteliğindeki bu belgeler, İcra ve İflas Kanunu’nun 38 inci maddesinde veya özel kanunlarda belirtilmiştir. Bu nedenle ilam niteliğinde belgelerin tespit edilebilmesi için yalnızca İcra ve İflas Kanununa bakmak yeterli olmaz. İcra ve İflas Kanunu dışında özel kanunlarda da ilam niteliğinde belgelerin sayılması ilamlı icranın kapsamının genişlemesine yol açmıştır. Gerek İcra ve İflas Kanunu’nda belirtilsin gerekse de özel kanunlarda belirtilsin, ilam niteliğinde olan bu belgeler ilamların icrası hakkındaki hükümlere tabidir.

Özel kanunlarda belirtilen ilam niteliğinde belgelerden biri de Hukuki Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk Kanunu’nun 18/2. maddesi gereğince icra edilebilirlik şerhi içeren anlaşma belgesidir. Bir başka deyişle söz konusu belgenin ilam niteliğinde belge sayılmasının koşulu icra edilebilirlik şerhi verilmesidir. Pek tabidir ki; bu durum bahsi geçen **şerhi içeren belgenin her koşulda ilamlı takibe konu edileceği anlamına gelmez.** Bir başka ifadeyle, ilamlı takibe konu edilmesi halinde **yapılacak şikâyet üzerine takibin iptaline karar verilemeyeceği sonucuna varılamaz.** Zira her mahkeme ilamı da ilamlı takibe konu edilememektedir. Örneğin; eda hükmü içermemesi halinde mahkeme ilamı da ilamlı icra takibine konu edilemez.

2

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında; somut olayda takibe konu edilen icra edilebilirlik şerhi içeren 20/08/2020 tarihli anlaşma belgesinin 4. maddesinde yer alan “*Yüklenici dükkanların iskanını ... bu sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren 3 AY SÜRE içerisinde alacaktır. Arsa sahibinin iki adet bağımsız bölüm ... yeri bulunmakta olup bu süre sonunda iskân alınmaması halinde bağımsız bölüm işyeri başına aylık 2.000,00-TL. Ödeyecektir. ...*” şeklindeki hüküm incelendiğinde; **alacağın şarta bağlandığı, eda hükmü içermediği anlaşılmıştır.**

Bu durumda, bahsi geçen icra edilebilirlik şerhi içeren arabuluculuk anlaşma belgesinde; **alacağın şarta bağlanması, eda hükmü içermemesi nedeniyle** söz konusu belgenin ilamlı takibe konu edilemeyeceği açık olup ... Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi ile ... Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin kesin kararları arasındaki uyuşmazlığın bu şekilde giderilmesine karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle "icra edilebilirlik şerhi içeren 20/08/2020 tarihli arabuluculuk anlaşma belgesinde; alacağın şarta bağlanması, eda hükmü içermemesi nedeniyle söz konusu belgenin ilamlı takibe konu edilemeyeceği" nin kabulü ile ... Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi ile ... Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesinin kesin kararları arasındaki uyuşmazlığın bu şekilde giderilmesine, oy birliği ile kesin olarak 26/09/2022 tarihinde karar verildi.